

Bemærkninger til forslaget

Danmark har gennem tilslutning til slutdokumentet fra FNs særlige nedrustningssamling forpligtet sig til at stimulere den sikkerhedspolitiske debat her i landet. Det er forslagsstillernes opfattelse, at noget sådant forudsætter en forskning inden for området, som kan være igangsættende for debatten.

Baggrunden for fremsættelsen af forslaget er den stigende oprustning og internationale spænding, vi har været vidne til i de senere år. I dag overstiger verdens rustningsudgifter 650 mia US \$, ligesom krigsforskningen langt overstiger forskningen i fred.

Det overordnede formål med beslutningsforslaget er at rejse debat og skabe dialog om alternativer til denne farlige udvikling. Men skal debatten og dialogen ske på et rimeligt niveau, kræves mere viden – derfor forslaget om en institutionaliseret forskning, som kan medvirke til dette.

I Danmark foregår der allerede i dag en spredt og usystematisk freds- og konfliktforskning, og forslagsstillerne understreger, at formålet med dette forslag ikke er at kvæle denne prisværdige indsats, men derimod at opmuntre og samordne den.

Forslagsstillerne ser helst, at udgifterne til instituttet – ca. 20 mill. kr. årligt – finansieres helt eller delvist gennem besparelser i militærudgifterne, men det er ikke en nødvendig forudsætning.

Beløbet – 20 mill. kr. årligt – svarer omtrent til den bevilling, som for nuværende sker til forsvarrets forskningstjeneste. Fredsforskningen bør efter forslagsstillernes opfattelse kunne opnå samme prioritet.

Danmark er et af de sidste lande i Europa, som ikke har en egentlig freds- og konfliktforskning. Det kan vi simpelt hen ikke være bekendt. Det

viser tydeligt, hvorledes man hidtil har sat lighedstegn mellem sikkerhedspolitik og militærpolitik henholdsvis militær forskning.

Da fredsforskningen har lange traditioner i såvel Skandinavien som hele Vesteuropa, er det vigtigt at udnytte erfaringerne herfra ved udformning af vedtægter og projekter.

Det skal tilføjes, at det af medlemmer af det radikale venstre i sidste samling fremsatte beslutningsforslag om sikkerhedspolitisk oplysningsvirksomhed (se Folketingstidende 1981–82 (2. samling), forhandlingerne sp. 3099 og 5629, tillæg A sp. 3755 samt tillæg B sp. 1883) ligger i klar forlængelse af dette forslag. Den sikkerhedspolitiske oplysningsvirksomhed, som det radikale venstres forslag behandler, vil naturligt kunne indgå som ét af det kommende instituts mange funktioner.

Det skal desuden præciseres, at det ikke er hensigten at overlappet det arbejde, som i dag udføres af regeringens sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalg (SNU) (de sikkerhedspolitiske vismænd), hvis rolle som *regeringens* rådgivere er at opfylde helt andre funktioner end dette uafhængige institut. Men det må forudsættes, at den støtte til det almene oplysningsarbejde, som SNU i øjeblikket formidler, enten overføres til freds- og konfliktforskningsinstitutet eller også til det af det radikale venstre i sidste samling foreslåede udvalg, som skal varetage den sikkerhedspolitiske oplysningsvirksomhed – og altså meget gerne i tæt tilknytning til det her foreslåede institut.

Endelig har det været fremført, at nedsættelsen af regeringens sikkerheds- og nedrustningsudvalg (SNU) overflødiggør en egentlig fredsforskning. Hertil er at sige, at SNU lige så lidt overflødiggør fredsforskning, som de økonomiske vismænd overflødiggør økonomisk forskning.